

Szerkesztési iroda

Sepsi-Szentgyörgyön
a ref. kollegium épületé-
ben, hova
a lap szellemi részét illető
kérdéseknek küldendők.

Kiadó hivatal:

POLLÁK MÓR
könyvnyomdája és könyv-
kereskedése,
hova a hirdetések és
előfizetési pénzek
bérmentesen intézendők.

NEMERE.

Politikai, társadalmi, szépirodalmi és közgazdászati lap.
A „Háromszéki háziipar-egylet” hivatalos közlönye.Megjelenik ezen lap heten-
ként kétszer:
csütörtökön és vasárnap.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTEK

Helyben házhoz hordva, vagy
vidékre postán küldve
Egész évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyedévre . . . 1 ft 50 kr.

Hirdetmények díja:

3 hasálos petit-sorát, vagy
annak helyéért 6 kr.
Bélyegdíj külön 30 ks.
Nyitlatter sora 15 kr.

Előfizetési felhívás

Borul a láthatár.

Európa felett a politikai ég beborult, — még nem annyira fellegekkel, mint köddel, melyen igen nehezen láthatni át. Mult héten mindenünnél érkeztek a hírek miniszterválságról. Még Gorcsakoff és Bismarck leköszönéséről is beszéltek. Hogy Törökországban miniszterválság várható, az semmi újság, azon szerencsétlen birodalomban a miniszterválságok napirenden szoktak lenni. De Angliában is várhatni ilyesmit a kabuli katasztrófa után — noha a kormánylapok azt egészen a szabadelvű pártnak röjják fel; mely igaztása által megkötötte a miniszterek kezét.

A császárok találkoznak, az öreg Vilmos agg kora daczára ugyancsak kifárasztja magát oly ropant vasúti kirándulásokkal, mint Gasteintól Alexandrowoig; Bismarck pedig nemcsak Gasteinban találkozik és konferenciázik Andrássyval, hanem most épen még Bécsbe is jön. Itt híhetőleg Haymerlel, Taaffevel s ki tudja még kivel fog beszélni, — s még azon sem csodálkoznánk, hogyha Konstantinápolyba menne, hogy a szultánt is vegye le lábáról.

Muszkország Törökországnak nagyon rossz néven látszik venni, hogy mitsem tesz a novibazári szandásáknak osztrák-magyar csapatok általi okkupációja ellen. Legalább a muszka lapok igen nagy zajt csapnak épúgy Ausztria-Magyarország, mint Törökország ellen. De hát hiszen az okkupáció még nem is történt meg egészen, még hátra van Prijeplje, azután meg az osztrák-magyar csapatok még el sem helyezkedtek egészen. — Több hírlap párhuzamosítja a novibazári okkupációt az afganisztani véres katasztrófával. Ott is, mióta székel a szerencsétlen Cavagnari — és csak mintegy 24 órával legyilkoltatása előtt mutatkoztak egy kitürendő felkelés némi előjelei.

A kabuli katasztrófa, melyről majdnem bizonyossággal lehet állítani, hogy az muszka igaztások által hozott szinre, Angliát tökéletesen le-

köti Ázsiában. Az angolok még most sem tudják hányadán vannak Jakub khánnal. Az afghánok kényszerítik az emirt, hogy az angolok ellen nyilatkozzék, a mollákh pedig az afgán népet szent háborúra hívják föl. Az angolok megkezdék az előnyomulást Kabul ellen, de ez nem megy olyan gyorsan, mint eleinte hitték. Roberts tábornok már is úgy találja, hogy azon haderő, mely felett rendelkezik, épen nem elégséges. Ha az angolok utközben bármínő csekély veszteséget szenvednének, ezen körülmény válságossá válhatnék, mivel ettől nemcsak az afghánok kapnának vérszemét, de az affridák és a többi eddig független és semleges törzsek is ellenök fordulnának. Roberts tábornok ezt be is látta már s mielőtt tovább nyomulna Kabul felé, négy ezred segítséget kért az indiai alkirálytól.

Mint a lapok jelentik, az indiai alkirály Lytton lord, — igen valószínű, hogy le fog köszönni magas állásáról. Még eddig nem tudhatni, kit fog a kormány helyébe küldeni. Némelyek azt hiszik, hogy ez a škót fifei gróf lesz, kit Skóciában jobban ismernek Macduff családi néven. Viktoria királynő legkisebb leányát Beatrixot most férjhez készűl adni, hir szerint valamely nem uralkodó kis német fejedelemez; de a királynő inkább akarná, ha leányát egy brit nagyr venné nőül, mint Lord ne ögróf a másik királyi hercegnőt, s csakugyan már Macduffot meg is kínálta volna leánya kezével. Azon esetben, ha ezen házasság megkötetik akkor csakugyan Macduff lépne Lytton lord helyébe, mint India alkirálya.

Muszkország nyakrafőre igyekszik szövetségeket szervezni Németország és Ausztria-Magyarország ellen. Most legközelebb Franciaországnak és Olaszországnak udvarol. Már Svédországot, Dániát és még Németalföldet is megnyerte. A németalföldi hírlapok ugyanis épen nem titkolják kárörömlüket azon, hogy Angliát Afrikában és Ázsiában oly sok csapás érte.

IX. évfolyamának IV. negyedére

Van szerencsém a „NEMERE” t. olvasóközönségét tisztelettel értesíteni, miszerint folyó évi október hó 1. napjától kezdve a „NEMERE” kiadását t. Pollák Mór urtól átvettem, a kiadásomban megjelent „Háromszék” című lapot pedig a magam részéről a fennírt napon beszüntetem.

Kérem a t. közönséget, méltóztassék az előfizetési pénzt ezután hozzám küldeni s becses támogatásával engem is megtisztelni.

Előfizetési feltételek:

Október deczember 1 frt 50 kr.
Egy óra frt 50 kr.
Egész évre 6 frt — kr.
Külföldre egész évre 8 frt — kr.

Az előfizetési pénzek a „Nemere” kiadóhivatalának Bernstein Márk könyvnyomdájába Sepsi-Szentgyörgyre küldendők.

Előfizetőinket szívesen kérjük előfizetéseiket megújítani, miután felesleges példányokat nem nyomathatunk.

Sepsi-Szentgyörgy, 1879. szeptember 17 én

Bernstein Márk,

a „Nemere” kiadótulajdonosa.

TÁRCA.

A csiki nyelvjárásról.

— Irta: T. Nagy Imre. —

Mutatódnak szerzőnek a széki nyelvél és közgazd. egyesület csikszereai gyűlésén tartott felolvasásából.

A széki nyelvjárást Budenz nyelvtudósunk nyugatira és keletre vagy is—ező és is helyett e—sző nyelvjárára osztja. Kriza e felosztáshoz még a közép e helyett ő-t használó nyelvjárást hajlandó hozzá venni. E szerint lenne is—ező, es—ező és ő—ző széki nyelvjárárs. Ezt meggyónként körülbelől így lehetne felosztani: is kötőszóval beszélnek a régi moroszekiek, és s-sel leginkább a csikiak és háromszékiek, ő-t használnak a közép e helyett az udvarhelymegyeiek.

Ezen nyelvjárási különbségeknek maguk a székiek is tudatában bírnak s ismerik egymás szolását. A csikiak a külső földiekkel (így nevezik a Hargitán tuliakat) ingerkedve azt mondják, hogy „az embör nem kendör,” de az udvarhelyiek sem maradnak adósok s ök is megkérdezik viszonzásul a más vidékiektől, hogy „hát magiknak es van e sárig lovik?”

Azonban, ez értekezésem folyamán csak a csiki nyelvjárásról szándékoztam szólni. Mellőzöm hát az általános összehasonlításokat s térjünk tárgyra.

Előre kell bocsássam azt, hogy midőn a csiki nyelvjárásról akarok egyetmást elmondani, nem szándékom ismétlésekbe bocsátkozni és oly dolgok elősorolásával fárasztani az önkérem figyelmét, melyeket előttem mások talán jobban elmondtak; továbbá az is kötelességem kijelenteni, hogy legutóbbabrol sem jutott eszembe az amolyan nyelvészekkel harczra szállni, — kiknek tájszólásában a „toportyinféreg,” „tapsifüles,” „nyugodalomtörke”

„szörhintő,” „lóbadugó,” „kénytelen csuszó,” „les-beteg” s több ezekhez hasonló szavak csiki tájszólásul vannak bejegyezve. Egyesületünk tekintélyén alóli dolognak tartanám az amolyan nyelvészkedéseket csafolni, melyek igaz, hogy hírlapba vitettek s nyomdafesték pazaroltattak értök, de még is élhetetlenségek.

Előggé meg van czafolva amaz együgyű nyelvészkedés, azon ismert és általam egy alkalommal már bizonyított körülmény által, hogy azon szavakat csiki népnél nem ismeri s a fennebb felsorolt elnevezésekkel semmi néven nem nevezhető tárgyat vagy személyt nem illet.

A széki nyelvjárársban a csiki a háromszékivel legközelebb áll a közhasználatú irodalmi nyelvhez, mit egyébiránt nemcsak a széki, hanem a többi nyelvjárársokkal szemben és dicsekvés nélkül mondhatunk el.

De hogy meggyőződhessünk, lássunk néme lyeket nyelvjárársunk eredetiségeiről és ragozás-alakjairól.

A csiki nyelvjárárs fő jellemvonását a v a l, v e l ragok eredeti használata képezi. Nálunk ugyan is a val, vel rag betűje nem hasonlít a mássalhangzón végződő szavak után, hanem megtartja eredeti alakját s „ezért mondjuk: „két tennivel, szekervel, nagyapám uramkval.” A v a l v e l-nek ily eredeti alakban való használatára több régi okiratban találunk rá, nevezetesen az ezelőtt közel hatszáz évvel kelt szentpéteri végzésben is ezen ragok v betűje áthasonulás nélkül fordul elő.

Az is kötelességem és alakban való használata annyira tisztán szóló bizonyíték nyelvjárársunk eredetisége mellett, hogy elég csak említenünk azt a nélkül, hogy bizonyítgatásához fogunk. A fennebb említett szentpéteri végzés, a müncheni és bécsi codexek ékesei szlő tanukul állnak e részben nyelvjárársunk mellett.

Nyelvjárársunk eredetisége mellett bizonyít az is, hogy m g a közhasználatú nyelv ezen nevek

utolsó szótagát: kenyér, téhen, kérés, szekér, egér, kevés, nehéz, fedél, közép, bogár, madár, fővény, stb. az egyes nevező esetben ékezzel használja, a többesben pedig az éket elhagyja; addig a mi nyelvjárársunkban ezen nevek az egyes nevezőben is következetesen ékezzel használnak (kenyer, tehen, madár, födel, v. fedel stb), miből majdnem egész bizonyossággal föltehetjük, hogy ezen nevek eredetileg ékezzel alakultak voltak.

Vagy nyelvjárársunk nem őseredeti típusát őrz-e maig is a csiki nyelvjárárs, midőn a mássalhangzó torlódást a magyar nyelv ezen született ellenségét oly kérelhetlenül kerüli? Mig köznyelvünk és annak többi nyelvjárársai megbarátkoztak a két vagy több mássalhangzón kezdődő idegen szavak kimondásával s meg is honosították azokat, addig a csiki nyelvjárárs soha sem fogja őket való gyermekeül elismerni, hanem a mássalhangzók közé a kiejtés megkönnyítésére és magyarsítására egy-egy mássalhangzót csusztat be és azért mondja: teréfa, karajczár, poróbbál, darága, palacsinta, Barassó, Kirisztusz, goróf, tempolom stb. Némelyekhez elől is tesznek egy magánhangzót, mint: istirimi, estempej stb. A csiki széki inkább tartatja magát góbbának s inkább nem bánja, hogy e néven különböző anekdotákat meséljenek el róla: de nyelvét eredetiségéből, nemzetiségéből szívesen ki nem vetkezteti és egy-egy idegen szó kedvéért beszélő nyelvét nem törli, rontja, kinozza.

Azért, hogy a csiki táncban ma is így kurjant a széki legény:

Istirimi, topánka
Hónap menyünk a bába!

vagy: A madár is csiríkojja,
Hogy mos' nem szik a rokoja!

vagy: Ha jól laktál öcsém borval,
Sok bajod lesz a lábadvál!

nem adunk helyet ama föltvésnek, hogy nyelvja

A magyar kormány elhatározta, mint a „N. W. Tagblatt” állítja, hogy a legközelebb összeülendő képviselőház első törvényjavaslatot terjeszt a Budapest-zimony-belgrádi vasutnak államköltségen kiépítésére iránt.

*

A reichsráthi cseh feudális képviselők csatlakozni fognak Hohenwarth csoportjához. A vezérségi Hohenwarth és Clam-Martinitzra fogják bízni. A csehek, morvák, dalmaták és krainaiak közös szláv clubot fognak alakítani Rieger vezetésével. Taaffe gr., mint a prágai lapok értesülnek, meg akarja rövidíteni a delegáció ülését, hogy elég idejük legyen az azután összeülő tartománygyűléseknek feladatuk teljesítésére.

A „Pokrok” megczáfolja azt a hírt, hogy Lobkovitz herceg van kijelölve a reichsráth elnökévé, sőt inkább azt hiszi, hogy compromissum után Corinini lesz az elnök.

*

A novibazáriszándásák megszál-
lása. A megszállt sereg működéseiért érkezett tudósításokat a következőkben foglaljuk össze:

A „Neue freie Presse” ezeket jelenti: Killics tábornok vezérlete alatt a 25. vadászszázalaj, a 4. gyalogezred második zászlóalja, egy hegyi üteg és egy lovas csapat Prjeopolyába érkeznek. — Most már kétségtelen, hogy Prjeopolye megszállása is békésen fog történni. Württemberg herceg Pribojba ment e hó 15-én a hová ma érkezik meg Obadich dandára, a melynek a határban való átlépése késedelmet szenvedett. Württemberg herceg találkozik fog Pribojban Huszti pasával, hogy meg egysezer megbeszélje vele és véglegesen szabályozza a megszállás kérdését.

*

Szalonikiban az osztrák-magyar papiros pénz — mint a „Pester Lloyd” értesül — mult csütörtökön szerepelt először üzletkötések alkalmából a piczon és pedig úgy, hogy majdnem teljes értékbe elfogadták.

*

A „Neues Vöner Abendblatt” jelenti, hogy az orosz határszéli erődítésekhez ismét fogadtak föl munkásokat a német kormány. Zeschitz mérnök, a ki a metzi és kölni pánczélos tornyokat építette, vezeti a thorni erődítési munkálatokat is. Ezek előretolt erődök. Thorn mellett nyolcz pánczélos torony uralkodik az orosz országot fölött. Két héttel ezelőtt, midőn leghevesebben folyt az orosz-német hírlapok háborúja, parancsot kapott a vállalkozó, hogy sietesse a munkát, hogy még a kiszabott határidő előtt elkészüljön. A thorni erődítéshez egyedül 400 munkást fogadnak föl. Ezzel van összefüggésben Moltke tábornagy legújabb útja is, a ki megtekintette az orosz határon a munkálatokat.

rásukkal — vagy ha úgy tetszik: nyelvjárásunkkal — elmaradtunk; sőt büszkén utalunk annak eredetiségére.

Ha nem volnék székely s épen csiki, nem vádolhatna senki patriotizmussal s több súlylyal bírva szavam, midőn azt merném mondani minden ránk fogott elmaradottságunk mellett is, hogy nyelvjárásunk a magyar nyelv öskorától fogva, annak tovább fejlesztésére nézve, folyton irányadó anyagot szolgáltatott. Mert abból, hogy mai nyelvjárásunkban most is van hasonló az ősi nyelvhez nem egyedül csak azt lehet következtetni, hogy elmaradtunk, hanem azon kétkedésemmek is marad egy kis hely, vajjon hazánk többi vidékeinek nyelvjárása nem kevesebb anyaggal járult-e eredetileg a magyar nyelv alapjainak megvetéséhez, mint a székely s ebben a csiki? S vajjon műveltebb nyelvűnek tartott vidékek magyar nyelve nem ifjabb-e a miénknek?

Ezen fölvetésemben egyébiránt teljesen megérősít Fogarasi nyelvtudósnak, midőn Adelung szólásából idézve, azt mondja: „a közember nyelvjárása kivált falu helyeken, évezredeknek keresztül észrevehető változás nélkül marad, mivel ő épen oly ellensége az új hangoknak, új szónak és ezek új összeköttetéseknek, mint az új divatoknak, új törvényeknek és új adózásoknak.” E szerint — írja Fogarasi — a székely nép nyelvére következtetve mely azon közel ezer év óta, hogy őseink a magyar hazában letelepedtek volt, mindig egy tömegben, ugyanazon kis hazának lakosa és őre vala s a közöttük levő népek és nemzetségek némely tagjainak hébe-habara behuzódása vagy lezárása sem tehetett nagy változást az egész nép szokásaiban, szójárásában: bizon föltehetjük, sőt állíthatjuk, hogy az századok során keresztül sem vesztett valamit régi szelleméből. Ha tehát igaz a székely nép hagyománya — írja más helyütt Fogarasi — akkor a székely nép nyelvében Attila hatalmas nyelvét és a még régebbi hunok nyelvét Krisztus urunk előtti időkben, betűkkel kifejezve látjuk magunk előtt.

A m. mérnök- és építészegylet kirándulása.

Gy. Fehérvár, 1879. szept. 11.

Tárt karokkal várta városunk a magyar mérnök és építészegylet kiránduló tagjai s noha késő érkezésük miatt nem adhattuk is meg mindazt a mivel készültünk; mégis jó emléket visznek magukkal a mérnök urak városunkból, minthogy programjukban itteni megállapodásuk nem volt felvéve s így ünnepélyes fogadásra nem is számítottak. Az indóháznál a városi hatóság örömet fejezte ki, hogy falai között ő is tisztelheti a hazai technikusokat, az első erdélyi vasut részéről pedig Konovich központi felügyelő üdvözölte. A város végén díszkapu volt emelve tiszteletükre, a váraparancsnokság pedig egyik mérnökúri örnagyot bízta meg, hogy kalauzolja az erősség megsemmisítésénél a vendég urakat. Az idő előhaladása miatt azonban a megsemmisítés csak igen kis részletre terjedhetett ki. Fogarassy Mihály, erdélyi püspök ur ő excellenciája egyik kanonok urat a gyönyörű építészeti tekintetben páratlan templom bemutatásával bízta meg, a mi ismét csak részben és lámpa gyertya-fény mellett történt meg. A püspöki remek könyvtár meglátogatását is abban kellett hagyni, noha ő excellenciája ezt is rendelkezése alá bocsátotta a szívesen látott vendégeknek. Az est teljes beállta után közcavasorára gyűlt össze a sereg, a hol számos felkészítést sorát nyitotta meg Hieronymi Károly államtitkár ur, a város jömléte emelve poharát. A kedélyes vacsora után a kifáradt vendégek a kényelmesen berendezett vagonokhoz siettek vissza nyugalomra.

Következő reggel Déva vármagyjaira esett az ébredő társaság első pillantása. Regényes látvány megvilágítva, a felkelő nap első rózsás sugaraitól. A készen várakozó kocsiakra ült közönség Hunyad megye alispánjának vezetésével a 8 órakor érkezett Vajdahunyad várához. Maga a kilátás is elragadó e helyről, noha az épület nem fekszik nagyobb magasságban. Seindl Imre műegyetemi tanár a vár restaurálásának tervezője és Platzer Antal építész a munkálatok vezetésére lépten nyomon tájékoztató felvilágosításokkal, magyarázatokkal szolgált. Az épület külsőjén végzett ujtások teszik csak valóban szemléltetővé a stílt, méltók is a szép emlékhöz. Belsőjében a Mátyás által épített lovagterem gyönyörű márványoszlopaival még csaknem teljes épségben van. Az oszlopfőknél ott domborul ki a hollós Hunyadi — és az ökörfős Szilágyi paizs, kivülök egész gyűjteménye a főúri czimereknek. A tanácsterem falain a leszakadt karzat alatt a megelőző magyar királyok freskói húzódnak végig a falakon, ott látható a vár egykoru távlati képe is. — Érdekes volt megtudni azt is, hogy a vár mély kutját 300 török fogoly ásta, a kik a mű bevégezéssel szabadságukat nyerték vissza, némileg a munkadíj fejében. A tanácsterem mellett egészen megkeskenyített fallal egy lesülke van, a falon levő parányi nyílás, kapcsolatosan a vékony fallal jó Kapisztránnak szolgált tudakozó intézetül, hogy mit beszélnek ott benn az urak. Szilágyi Erzsébet hálósobájába már helyre van állítva. A várnak felfedezett alagútja még nincs kitisztítva.

A társaság visszatérve Dévára, megoszlott; egyik a nagyobb rész Aradnak, mi Petrosénynek vettük utunkat, a hová a kilencz alaguton és ugyan azon hegyoldalba vágott két kanyargón át meg is érkezünk szerencsésen. Sokan sajnálták, hogy az államtól által haszonbérbe adott kőszénbányákat a zuhogó zápor és a folyamatban levő áradás miatt nem szemléltethetők meg. Én, ki szakférj nem vagyok, leginkább azt sajnálom, hogy a vándorbortall ellátott magyar munkások helyébe gyönyörűség cseh náció kezd telepedni. A társaság aztán szétoszlott. Mi várvavárjuk, hogy ismét legyen szerencsénk a magyar mérnök és építész egylet tisztelt tagjaihoz!

Szentgyörgyi.

A „Pressa” Ujfalussy főispánról.

A „Pressa” a következőket írja: — Holnap utazik el fővárosunkból egy kiváló magyar hazafi: Ujfalussy Miklós ur, a magyar parlament egyik régi tagja, több megyéknek volt főispánja és jelenleg Krassó és Szörény megyék királyi biztosa.

A kitünő férfiú, mint sok tudománnyal bíró egyéniség, nem hagyta látogatlanul egy cultur intézetünket sem, melyek megsemmisítésénél Vándory ur, a bukaresti magyar hírlap szerkesztője, volt kalauza. Ezután látogatásokat tett a kiválóbb bukaresti egyéniségeknek, sajnálván azonban, hogy többeket közülök, távollétuk miatt, hon nem találhatott A Kamarában Rosetti és Sihleanu urak fogadták kiváló szívesseggel. Ez alkalommal, Ujfalussy ur nem mulasztotta el meglátogatni a metropolita primás ő eminenciáját sem, hol a legkedvesebb fogadtatásra talált. A város Prefectje szintén a legteljesebb előzékenységet tanúsította a kitünő vendég iránt.

Ujfalussy ur mindenütt a román nyelvet használta társalgásaiban, melyet igen tisztán s finom kiejtéssel beszélt.

Nekünk is volt alkalmunk beszélni méltóságával, s igen jól esett nekünk látni ő tökéletesen

elragadtatva e szép haza és e jó életi és jövő jó nép iránt.

Nem kétkelünk, hogy Ujfalussy ur, ki a legmagasabb reputációnak örvend a magyar politikai körökben, jól fogja értesíteni tudni honfittársai közt nálunk szerzett tapasztalatait.

Kimondhatatlan örömrünkre szolgál — írja a „B. H.” hogy a román sajtó nem csak hogy pusztán tudomásul hozza azt, hogy ez vagy amaz magyar vendég a fővárosban időzött; hanem tisztelettel foglalkozik a város falai között mulató vendéggel, örömet fejezi ki, hogy a szomszédot magánál üdvözölheti.

Es ez örvendetes fordulatot a román sajtóban nemcsak a legutóbbi politikai fordulatoknak, hanem nagyrészt a román sajtónál foglalkozó erdélyi hírlapíróknak köszönhetjük.

Szép és nemes hivatás vár a Romániában lakó erdélyi hírlapírókra, ha bennünket magyarokat híven fognak a román sajtó által Romániában megismertetni, akkor a legnemesebb hazafiságot követik el, — akkor nemcsak Magyarország, de Románia is hállával fog irányukban viselkedni. Mutassák be a magyar nemzetet olyanok mint a milyen a magyar nemzet, ne halgassák el gyengéit, de írják meg jó oldalait is, ismertessenek meg bennünket a mi valóságunkban, és ha a román nemzet megismert bennünket, akkor az az akadályozó választ magától ösze fog dúlni.

Szívünkben, lelkünk egész melegevel üdvözöljük a román sajtót, mely nem késik megragadni az alkalmat az eszmék üdvös tisztázására.

A gátak leszállítása Háromszéken.

Ez ügyben a megyei alispán következő átiratot küldte, illető szolgabírókhoz, melyet közlünk érdekességénél fogva szó szerint:

A gátak leszállítása érdekében hozott megyei közgyűlési határozat alapján, méltóztatván m. kir. közmunka és közlekedés ügyi miniszter ur ő nagy méltósága idei aug. hó 1. ról 7717 sz. a kelt magas leíratával 600 frt. államsegélyt adni nevezett cél megkezdésére, felkértem a megyei m. kir. építészeti hivatal egy eljárási tervnek készítésére, mely terv idei 835 sz. a. hozzám beérkezett, annak folytán, hogy a szükséges lejt mérések még ez őszön megkezdődhesse, következők elintézésére hívom fel, illetőleg utasítom a tek. szolgabíró urat (városi tanácsot) u. m:

I. A szabályozás, — illetve az azt megelőző lejtérés, a kir. építészeti hivatal véleménye szerint is, a legkártekonnyabb folyón a „Feketeügyön” kezdetik meg, annak az Olta-val való beszakadás és az előbb említett vízen levő alsó malom között és folytatattik a legfelső kiömlést okozó malomgátig.

II. Ezt követni fogja a Feketeügybe szakadó patak-malomk s azután az Olton és mellék-patakain levő malomk felvétele.

III. A lejtérést és az azt követő szabályozás biztosítása s a munkálat lehető gyors és akadálytalan keresztül vitele tekintetéből rendelem a mint következők:

a) minden malom tulajdonos készítsessen és tartson készen egy 150 m. hosszú 10¹/₂ c. méter metszetű, felső végén részegített vaskarikával ellátott tölgfya őrczőveket.

b) az őrczőveket, mint a szabályozás alapját képező kiindulási és ellenőrzési hely fontosságánál fogva bizottságilag kell, hogy felferessenek a malom, vagy gát közelében egy alkalmas helyre, mely bizottság tagjai lesznek: a kiküldött mérnök, a járási szolgabíró, vagy szolgabírósegéd, a köz-ségi bíró és a malom tulajdonos, vagy meghatalmazottja.

c) Minden egyes őrczővek fekvéséről helyzetének körülményes leírásával folytatódó jegyzőkönyv lesz felveendő s bizottság tagjain kívül a malom vagy gát tulajdonos, vagy meghatalmazottjával aláíratandó, az ilyen meghatalmazás azonnal alkalommal a jegyzőkönyvhöz lesz csatolandó.

d) Az őrczőveket eltávolítása, megsértése, vagy bármiféle megváltoztatása egyelőre 100 frt. büntetés és az újabb őrczővek megállapítási költségének terhe alatt tiltatik.

III. Az őrczővekek felferésének kezdetét ezen-
nel f. évi október hó 1-ére tűzöm ki, megpedig a Feketeügynek az Olta beszakadásánál s erre nézve felhívom a sepsi alsójárasi szolgabíró urakat, intézkedéseiket azonnal megtenni és magokat a kir. építészeti hivattall érintkezésbe tenni.

V. A lejtéréseknek további folytatása iránt a kir. építészeti hivatal megalapítására azonnal intézkedni, ezenen mindenik szolgabíró és polgármester urakat felhívok.

VI. Az őrczővekeknek bizottságilag lett fel-
veretése után fog megkezdetni a lejtérés.

VII. Jelen intézkedésem teljes szövegben lesz minden községben kihirdetendő, jegyzőkönyvre veendő és még azon községbeli malom vagy gát tulajdonosokkal közlendő azon további kijelentéssel, miszerint a munkálatoknak akadályozása vagy zavarása, beleértve a lejtérés alkalmával felütendő apróbb őrczővek megsértését vagy kihuzását is, az illető községi bíró felelőssége mellett 20 frt. pénzbírsággal, vagy annak megfelelő börtönnel fog büntetett.

Végül hogy a kir. építészeti hivattall az elő-
intézkedésekre nézve a megállapodás teljesen a

ezélnak megfelelőleg eszközöltessem arról, hogy az illető helységek előjárói és malom tulajdonosok értesítettek — jelentést várok.

Sepsi-Sztygyörgyön, 1879. sept. 9-én.

Forró Ferenc,
alispán.

Rajner Pál életéből.

A szerencsétlen öngyilkos férfi életéből a „Pester Journal” után a következő érdekes részletek közöljük:

Az 1850–53. közti szomorú időszakban Rajner Pál kezén százezrek fordultak meg, melyek a hazából kimenekült „insurgensek”-nek voltak száma. Mivel Rajner a „császáriak”-nál sohasem állt azon gyanuban, hogy „Kossuth kutya”, „nem is tartozott a „compromittáltak” közé s az akkori rendőrfőnök mindent inkább elhitt volna, mint azt hogy Rajner a k. zpont, kinek kezéhez minden, a bujdosók segélyezésére szánt pénzt küldték.

Rajner Pálnak a fővárosban csak egyetlen egy bizalmas embere volt, kit német neve miatt — Thaisz Elekné hírvák meg most is — szintén a „gutgesinnt”-ekhez számították, de a ki a spitzlik ügyelmét az által, hogy a „rebelis-családokkal” többször érintkezett, magára vonta. Egy spitzli — jelenleg terézvárosi nypórszolgálat s választások alkalmával a radikális demagógok legvörösebbje — illető helyen besugta, hogy Thaisz ismeretlen czérra pénzt gyűjt. Ez időtől kezdte Thaiszt nem tévesztették el szem elől s mikor egyszer el akart utazni, hogy az összegyűlt pénzt Rajnerhez vigye, a rendőrség elcsippte, s mint rebelis: vértörvényszék elé állították Rajner Pállal együtt.

Thaiszt minden védekezés dacára hét évi börtönrre ítélték lázítási kísérlet miatt.

Rajner Pál előrelátóbb volt, mikor gyanította, hogy Thaisz meg fogja látogatni, egy Selmczen lakó örnagyot beszélgetés közben előre figyelmeztetett, hogy egy fiatal ember fog hozzá érkezní, ki auditor szeretne lenni a katonaságnál, s egy szerszimd a hatalmas örnagytól engedélyt is kért, hogy a fiatal embert neki bemutatassa. Rajner ezt előadta a vértörvényszék előtt, mivel az örnagy is bizonyította ezt, szabadon bocsátották.

Thaiszt azonban Olmützbe szállították. Rajner kiment az indóházba, hogy barátjának egy utolsó istenhozzát mondjon. Ez azonban nem ment oly könnyen, mert Thaisz nyakán, kezén, lábán meglánczolta két cseh katona között haladt. Rajner azon töprengése közben, hogy legalább nyakán hogyan vétehető le Thaisznak a lánczot, észrevette, a két cseh katonát vezénylő hadnagy egy hirhadt nő felé mosolygott, ki két „fogadott leányával”, Bécsbe szándékozott.

Rajner föllelegzett, a nőhez ment, s benne a meglánczolt, sápadt fiatal ember iránt érdeket keltet: A nő magához inté a hadnagyot, a „két fogadott leány”-t edeskesen mosolygott a hadnagy szemébe, a mama pedig kegyesen megengedte, hogy a hadnagy velök együtt, a coupéban tehesse meg az utat Bécsig — de csak azon feltételt alatt ha a fiatal fogolyról minden lánczot leszedte.

A hadnagy megtette.

Thaiszt minden láncz nélkül, Rajnerrel s a két cseh katonával együtt egy coupéba dugták. Rajner legelső gondja volt a két csehet leitatni, a mi annyira sikerült neki, hogy az egyiket Bécsben részegség miatt rögtön a dutyiba vitték.

Igy szabadította meg Rajner Thaiszt a lánczoktól. A két jó barát csak 4 év múlva látta egymást, Thaisz megkegyelmezése után.

Rajner Pálról még a következőket írják Hontból a „Pesti Napló”-nak.

Daczára fényes politikai s társadalmi állásának, jellemén bizonyos elégedetlenség vonult át s a még ellenségei iránt is lovagias férfiu, legjobb barátai iránt is, különösen az utóbbi években, némi hidegséget tanúsított. Ezt folytonos betegsége idézte elő. Régóta szenvedett ideggyógyban, ehez galandféregbaj csatlakozott, melyből a leghíresebb orvosok sem tudták megmenteni.

Betegsége miatt nősilni nem akart, s a közéletől teljesen visszavonulva, buskomor életet élt lóntói birtokán, magánját csak unokaöccse és annak neje osztotta meg, a kik Rajner Pál általános örökösei.

Rajner életunságának egy másik okát is föl kell említenünk. Ő minisztersége alatt nem vagonnt hanem adósságot szerzett, s bár lóntói birtoka igen rendezett s jövedelme igen tisztességes állást biztosított neki, a néhány évi rossz termés némi anyagi gonddal is terhelte, úgy hogy a miniszterségéből származott adósságát nemcsak nem törleszthette, hanem azt újabbakkal kellett szaporítani. Szomorú elhatározását környezete nem is gyanította. Számos levelet hagyott hátra, melyek barátaihoz, hitelezőihez, sőt cselédeihöz is intézve vannak.

A levelek mind igen szépen, nyugodt kedéllyel vannak írva, a főispánhoz írottban még elméskedik is.

Rajner már aug. 22-én akarta magát kivégezni. Személyesen ment be Lóntóról Esztergomba, a hol revolvért vett. Bevárta azonban, a míg sept. 9-én unokaöccse nejéhez Lóntóra az orvos eljött s megírván bucsuleveleit, irásilag rendezvén pénzügyeit,

a mondott nap délutánján a kertbe ment, ennek végén levő akáczfához támaszkodva, szíven lőtte magát. A halál azonnal bekövetkezett.

Rajner temetése e hó 11-én ment végbe. Jelen volt a főispán, az egész tisztikar s nagyszámú résztvevő közönség.

Házi iparügy

A házi ipar egyesület választmánya f. hó 6-án tartott ülésében elhatározta, hogy az idei október 2-án s következő napjaiban S.-Sztygyörgyön tartandó gazdasági gyűlés és kiállítás miatt a szöv. tanműhelybeli bennlakást és étkezés október 15-én kezdí meg, mely időre elnök főispán ur ő mltsga a választmánya megbízása folytán a felügyelőnök kinevezi s a szükséges kellékeket is egy bizottság beszerzi.

A gyűlésben a szöv. elnöki helyiségen az idén a város által végeztetni határozott építkezés is, mint a lenkikészítő helyiség berendezése végre valahára határozattá emeltetett s már a napokban meg is kezdődik, nem különben az idén az egye. sület által kiadott magból termelt len beváltására december hónapja határozottatott. Felhivatnak tehát mindazok, kik a szöv. tanműhelybe bennlakást és étkezést akarnak élvezni, hogy ez iránti kérésüket elnök főispán ur ő méltóságához e hó végeig adják be.

Az erd. gazd. V-ik vándorgyűlése alkalmából rendezendő tárlatra szept. 13-ig következő tárgyak vannak bejelentve:

(Folytatás.)

A m. kir. építészeti hivataltól S. ztygyörgyről közeték Háromszékmegyéből.

T. Kölönte Mózes urtól Kézdi Vásárhelyről borok.

T. Rác Lina urhölgytől Sz.-Udvarhelyről taplómmák.

T. Péter Ferenc urtól Sz. Kereszturól mufaragványok.

T. Bartha László urtól Kőköséből festődei iparcikkék.

T. Prázmári János urtól Maksáról 2 eke és 1 taliga.

T. Vas István urtól Bodokról egy másfél éves bika borju, 2 drb. kos, 10 drb. juh, egy 3 éves tehén, buza, kukorica.

T. Imreh Albert urtól Étfalváról több faj takarmányrépa.

T. özv. Imreh Károlyné, szül. Babos Franciska urasszonytól Étfalváról egy saját készítményű szőnyeg.

Mélt. Gyárfás Imre és Albert uraktól bor, buza és rozs.

T. Bíró Béláné urasszonytól S. Sztygyörgyről több faj tyúk.

T. Beczás Kristóf urtól Zágonyból buza, szőlő löhermag, burgonya.

T. Sándor Albert urtól Ilyefalváról egy hazai faj tehén 5 hónapos bika borjával.

T. ifj. Deák Károlyné urasszonytól Kovásznáról házi szőttesek.

T. Sorbán Stefanétól Kovásznáról román nők által viselt főre való kendő.

T. Bitay Sándor urtól Pürkercéről selyem gubók és mészko.

T. Künzler Fridrich és Török Sándor urtól N. Ajtáról takarmányrépa és mag.

T. Bakcsi Gergely urtól Étfalváról egy szalmával kirakott czukortartó.

T. Bodor Zsigmond urtól Léczfalváról buza és lencse.

Mélt. Gyárfás Sándor urtól Léczfalváról burgonya és kukorica.

T. Szabó Elek urtól egy koszuu hagyma T. Dálnoki Mózes urtól 3 fő káposzta, mindkettő Léczfalváról.

T. Csörgő Venczel urtól Gyergyó-Sztniklósról buza, rozs, árpa, fehér és fekete zab, kukorica.

T. Borcsa Mihály urtól Bácsfaluból gyümölcs.

T. Török Sándor urtól N.-Ajtáról egy 3 éves sweitzer tehén borjával és egy 2 éves üsző.

Nagy-Bacson községből a következő tárgyak vannak bejelentve: N. Bacson község részéről 100 drb. égetett lapos és 20 drb. öblös cserép.

T. Zsigmond Ferenc urtól 3 drb. szőnyeg, 3 drb. abrosz.

T. Zsigmond Béla urtól 2 drb. kötött hárrász kendő.

T. Révay Borcsa k. a tól egy dr. pamlag borító szőnyeg, 2 drb. székborító és 1 drb. fali szőnyeg.

T. Zakariás András urtól 2 drb. üst, 2 drb. lábos, 2 drb. kasztról, 1 drb. tükörráma, 2 drb.

tányér, 3 kötés vert vas, 1 drb. nyers vas, 1 drb. vaskő.

T. Révay Pál urtól két üveg szilviorium (1877) T. ifj. Bardocz Ferenc urtól egy kiló dohány.

Nagy-Bacson község részéről 100 üveg savanyu víz vegyelemezve.

T. id. Bardocz Ferenc urtól 3 drb. tehén borjaikkal.

T. Miskolczy Lajos urtól Páváról 1 két éves hazai faj bika borju, gyümölcsök és burgundi répa.

A gazd. népiszkolától Gy.-Alfaluból 1 drb. 6 éves tehén 6 és fél hónapos ökörborjával; 1 drb. 18 hónapos bika borju és ligovói zab.

Zabola község részéről faedények, buza lenmag és len.

Mélt. Tompa Imre urtól Kisborosnyórol kerti termények, mezei termények, több faj gyümölcs, faátmetesztek.

T. Kiss Elek urtól Kisborosnyórol egy faeke. Gelence község részéről, léczek, deszkák, zindely, faátmetesztek.

T. Gál Zsigmond urtól Dálnokból több faj buza, rozs, árpa, zab, kukorica, löhermag, sójabab, gyümölcsök, kerti és mezei termények, 2 drb. borjas tehén, 4 csikó, 10 drb. juh.

T. Boda Sámuel urtól N.-Ajtáról selyem gubó és lefejtett nyers selyem.

T. Gerendi István urtól Dicő-Sztnmarthonból 40 palacz különféle bor.

T. János Dávid urtól Sepsi Szentgyörgyről 60, 20 és 10 akós hordó.

Tiszteletes Péter Károly urtól Szöröcséről 16 pes méz.

T. Szörösey István urtól Szöröcséről kerti és mezei termények.

T. Koréh Ferenc urtól Mundrárol répa és burgonya.

T. Bartha József urtól Barátosról kerti és mezei termények.

T. Finta Antal urtól Barátosról kerti és mezei termények,

T. Péter Ferenc urtól Telekről kerti és mezei termények, házi szőtemények, len, nyersen és kidolgozva.

T. Péter Zsigmond urtól Telekről kerti és mezei termények.

T. Thusa Elek urtól Tamásfalváról kerti és mezei termények.

T. Köntzei Albert urtól Karathnáról buza és rozs.

T. Bartók Károly urtól Karathnáról buza.

T. Bíró Béla urtól Czofalváról buza és burgonya.

T. Deák Sándor urtól Czofalváról kerti és mezei termények.

T. Csia Gergely urtól Czofalváról kerti és mezei temények.

T. Sándor János urtól Prázmárról, gyűjtemény az erdélyi részeken előforduló összes fanekek: égetett hamuszir, fatapló, kifőzött tapló, kovács szén, mészko, égetett mész, egerfa gyökér pipa egerfa gyökérből, dohánytartó nyírfából, pisztrang és tomloka hal (Aesche.)

T. Bartha Lajos urtól Hatolykáról rozs.

T. Domokos Ferencné urasszonytól Hatolykáról burgonya és káposzta.

T. Bíró András urtól két drb. kosár.

Altorja községből: T. Benkő Dénes és Napoleonné urasszonyoktól 12 méter házról szőtt bares.

T. Csoboth Ferenc urtól kén, mészko és hagyma.

T. Mihácz Elek urtól kerti és mezei termények.

T. Solyom Ferenc urtól buza és árpa.

T. Márton János urtól borsó.

A gazdasági tanintézetől Baróthról kerti és mezei termények.

Közlí dr. Szász István, kiállításí jegyző.

Nyilatkozat.

T. Nagy Gergely és t. Sorbán János urak által a „Háromszék” mai számában közzétett s a dolog állását tekintve, mindenesetre korai nyilatkozattal szemben, mint t. Málik József ur megbízottai csupán azt jelentjük ki, hogy Málik József ur igitis hajlandónak nyilatkozott Veres Gyula urnak lovagias elégtételt adni, — ha Veres Gyula ur a Málik ur által kikötött és általunk tolmácsolt feltételek megszerzése által képesíti magát az elégtételadásra.

T. Nagy Gergely és t. Sorbán János urak nyilatkozata most o' a terelte az ügyet, hogy abban illetékes bírákul sem ók, sem mi többé nem szerepelhetünk.

Zajzon Farkas.
Gyárfás Győző.

KÜLÖNFÉLEK

— Mult vasárnap a „Tékozló adatott, ezen látványos tündéregnek belbecse vajmi kevés van, értjük irodalmi becset. Vonzóvá inkább kiállítás teszi, melyről elmondhatjuk, hogy egy vidéki társulatnál csakugyan meglepően csinos is volt. Nagyobb szerepe Kazalickynak jutott, ki azt igyekezett is kellő ügyességgel játszani el.

Kedden Augier Emil „Cavarletné” című színműve adatott meglehetősen vontatott, lassu játékkal. Nem csoda. Az a néhány szál publikum, a melyre a színház padjait itt-ott tarkázta, bizony volna a legtüzeesebb lelkesedést is.

— Kiss Pistának a Szputa szintársulatánál előnyösen ismert népszínmű énekesének szombaton lesz jutalomjátéka. A „Szökött katona, Szigetinek ezen régi, de mindig vonzó népszínműve színpadra kerülven, ajánljuk a jutalmazandó iránti tekintetből is a közönség figyelmébe.

— Botrányos orvítamadás intézette ma délből a piacon egy falusi ember által lapunk szerkesztője ellen. E botrányos eset szomorú színben tünteti fel közbiztonsági állapotunkat. A Boemelburg-féle támadásoknak úgy látszik, akad párjuk nálunk is. A nemtelen boszu ilyen nyilvánulási maholnap lehetetlenné teszi, hogy biztonságban lépje át valaki küszöbét. Még nem lehet tudni, hogy a merénylőt vajon saját indokai vezették-e a botrány elkövetésére, vagy másoknak szolgált bérenczül. Az ellene megindított vizsgálat — hisszük — ki fogja ezt deríteni.

A székesfehérvári kiállítás alkalmából a mezőgazdák által inscenizozott mozgalmat illetőleg a „M. H.” biztos forrásból értesül, hogy az annak terjesztésére kiküldött végrehajtó bizottság erőlyesen működik és gr. Dessewffy Aurel elnöklése alatt már el is készítette a terjedelmes memorandumot, amely az október 2-án megnyitandó országgyűlés elé fog terjesztetni. A memorandum felsorolja mindazon mulasztásokat, melyek a mezőgazdaság terén 11 év óta elkövetettek s minden egyes gazdasági ág emelésére nézve pozitív javaslatokkal lép fel. E memorandum, mely jelenleg sajtó alatt van, az összes törvényhatóságoknak meg fog küldetni, oly célból, hogy az alkalomból, midőn a végrehajtó bizottság memorandumát az országgyűlés elé terjesztendő, ahhoz ők is pártolással felírjanak.

— Borzasztó jelenet folyt le közelebről Mármaros-Szigeten az uri utcán. N. Lajos timár legény hírül véve azt, hogy Sz. Emma, n. bányai illetőségű imádotja Szigeten van, őt gyakran meglátogatta, a leány azonban mindig hidegen fogadta. Ez zokon esett a reményt vesztett ifjunak és látogatásából hazafelé indulva, a leány lakásának udvarán, e szavak kíséretében: „No, Emma! lelkemet az égnek, testemet a földnek. Isten veled!” egy virillal telt üveget vett elő s azt kiűvén, összerogyott. Megható volt azon jelenet, midőn a lány észrevette őt s kérte; ne feledje el. A szegényt kórházba vitték, életéhez kevés a remény.

— Angolreklám. London egyik hírlapja hirdetést közöl, melyben tarkoponyájú férfiaknak kínálta tisztességes kereset. Nos, e tisztességes kereset, valóban az. Csak abban áll ugyanis, hogy a kopasz főkre a kereskedő rá akarja rajzoltatni hirdetését, s azt kívánja, hogy a férfiak egész nap hajdonfövel mászkáljanak Londonban. Az eszme új, mindenek fölött eredeti.

— Sajátságos beteg. A londoni St. Thomas kórház betegei között egy szép fiatal nő is jelentkezett, ki azonban külön tanácskozást kért az orvostól, minthogy betegsége nagyon kényes természetű. Az orvos természetesen nagyon kíváncsi lett: mi baja lehet a szép csattanó piros fiatal nőnek. A hölgy aztán előadta hogy baja van ugyan neki, de betegsége nincsen. A baja az, hogy egyik nagynénjétől tetemes összeget örökölt, de azon feltétel alatt, hogy még ez év befizette előtt férjhez kell mennie. Ő pedig fölötte járatlan, s attól remeg, hogy elveszti a vagyont, ha asszonynya Jenni nem sikerül. Kéri tehát az orvost, engedné meg, hogy valamelyik haldokló betegének hadd legyen néhány óráig boldog neje. A férj lehet fiatal vagy öreg, sőt ha gyermekes, özvegy, hát még árvaának gondozását is magára vállalandja. Az orvos azonban a kérést nem teljesítette, s nincs tudva, vajon sikerült-e a hölgynek főköte által menteni meg örökségét.

— Kővült szarvas-agancsok. A gödöllői kor. uradom valkói pagonyjaiban, az ottani kir. főerdész Huber Béla ur, ki üres óráiban szívesen foglalkozik az archaeológiával, s ki nek meghívására tavál az archaeol. társulat ásatásokat is tett: ujabban ismét érdekes leletekre akadt a nevezett erdőben, — a többi között 3 kővült szarvas-agancs töredékre, melyek 1 méter mélységből ártattak ki; ezenkívül egy ősbőlény-lábszárát is talált, mely szintén össze van törve, s így valószínű, hogy az ősbőlény lakók, a velő kisze-

désénél törték össze a csontokat. — Látták az agancs-töredékeket, melynek egyike az agancs legalsóbb részéből, a rozsból és ezt a homlokcsonttal összekötő törzscsontból törték ki; mintegy 12 centiméter hosszú darab ez, s gömbölyűségéből ítélve, mintegy negyedrésze lehetett az agancsrózsza körületének. Kiegészítve a képeleti kört, úgy találták, hogy annak átmérője 14 centiméter, s így körülete eredetileg circa 44—45 centiméter lehetett; e roppant méret, mi különben első pillanatra feltűnik, valószínűvé teszi, hogy a rég kihalt, s a jelenleginél sokkal nagyobb ősvilági szarvas-agancsából való, egy oly nagyságú állaté, mint melynek egy példányát a Britisch-Muzeumban lehet látni. — Minő lehetett Gödöllő és Valkó környéke, midőn itt ily óriási szarvasok éltek?

— Mai számunkhoz van mellékelve a Melner Vilmos kiadásában megjelenő s a hazai sajtó által nagy elismerésben részesült Ribáry-féle történelemnek és a Toldy László „Föld és népei” című munkájának megrendelési felhívása. A gyönyörű képekkel illusztrált, kitűnő gondolat irrott művek megérdemlik, hogy egyetlen családnál se hiányozzanak. Ajánljuk olvasóink szíves figyelmébe. Kapható Altstädter A. könyvkereskedésében Brassó Ujtcza 476 sz.

PIACZI ARAK.

		Sepsi-Sz. györgy sept. 15.		Brassó, aug. 15.	
		frt.	kr.	frt.	kr.
H e c t o l i t e r	Buza (tisztá)	7	10	6	19
	legszébb . . .	6	80	6	80
	közepes . . .	6	—	4	—
	gyöngébb . . .	6	—	3	—
	Buza (vegyes)	4	35	3	30
	legszébb . . .	4	—	3	25
	közepes . . .	3	10	3	55
	legszébb . . .	3	—	2	20
	közepes . . .	2	40	2	30
	legszébb . . .	2	40	4	10
K i l o g r .	Törökbuza	5	40	4	—
	Kása	8	—	4	—
	Borsó	5	—	7	80
	Lencse	8	—	4	—
	Fuszulyka	5	—	8	—
	Lennag	—	—	2	—
	Burgonya	1	55	—	50
	Marhahus	—	42	—	42
	Disznóhus	—	44	—	44
	Juhhus	—	—	—	30
K i l o g r .	Faggyu friss	36	30	32	36

Érték- és váltó-árfolyam a bécsi cs. kir. nyilvadás tőzsdén szeptember 15

Magyar aranyjáradék	93.50
„ kincstári utalványok I. kibocsátás	—
„ „ „ II. „ „ „	—
„ keleti vasut II. kibocsátási államkötv.	83.—
„ „ 1876. évi államkötvény	74.50
„ vasuti kölcsönkötvény	111.25
„ földterhermentesítési kötvény	87.50
Temesvári	85.25
Erdélyi	86.—
Horvát-szlavon	87.75
Szólódezmaváltsági	89.—
Osztrák egys. államadóság papirban	66.45
„ „ „ ezüstben	68.05
„ Maranyjáradék	79.60
1860. államsorsjegy	123.50
Osztrák nemzeti bankrészvény	829.—
„ hitelintézeti	255.90
Magyar hitelbank	246.75
Ezüst	—
Cs. kir. arany	5.57
Napoleon'd'or	9.33
Német birodalmi márka	57.70
London	117.70

Felelős szerkesztő: MÁLIK József.

Kiadótulajdonos: POLLÁK Mór.

HIRDETMEŊY.

174 darab fehér tenyész juh s 4 darab fekete tenyész borbécs, ugy szintén 60 darab idei bárány együttesen eladó. — Értekezhetni Oltszemen Székely Gyulanál.

Nyomatott Pollák Mórál Sepsi-Szentgyörgyön

Hirdetés

a gyümölcskedvelők számára

Miután gyümölcstelepem délnek fekszik s földmunka háromnegyed része gazdag termésrel mutatkozik s mintegy 200 hectoliter jó fajta gyümölcscsel rendelkezhetem felekérem az illetőket, sziveskedjenek engem október 1-5-ö napjáig becses megrendeléseikkel annyival inkább megtisztelni, — mert tudva azt, hogy nemcsak Erdély és Magyarországon, de sőt még Németországban is az idén gyümölcs nem termett, a hová az egész termés kiszállíthatják. A kiírt határnapig 3-4 frtig hektójával szolgálhatok. Karathna és Felvöl, 1879 szept. 4

1-2

Köntzoi Ferenczné.

Sz. 1621/1879.

Pályázat.

Árapatak, Előpatak és Erősd körjegyzői csoportban üresedésbe lévő körjegyzői állomásra, mely az irt községek által lélekszám arányban fizetendő 400 frt o. é. évi fizetés és 50 frt, o. é. lakbérrel van javadalmozva, ezennel pályázat nyitattik és felhivatnak pályázni kívánók szabályszerűen felszerelt kérelmeiket alólírhoz f. év és hó 30-ig beadni.

Miklósvári járás szolgabíróságától.

N.-Aján, 1879 szeptember 9-én.

Henter Béla,
szolgabíró.

2-3

Pályázati
HIRDETÉS.

A zágoni községi iskolában egy tanítói állomásra, melyen a fizetés 400 frt. 6 öl fa és 40 frt. szálláspénz, pályázat hirdettek. A folyamodások szept. 30-ig beküldendők az iskola szék elnökségéhez. Az állomás egy évre ideiglenesen töltött be s csak olyan egyénnel, ki nek folyamodási irataiból az éneken való gyakorlottsága kitűnik.

Zágon 1879 szept. 1

Földes Bálint.

2 3

iskolaszéki elnök

Pályázat.

Értelva és Zoltán iskolailag egyesült községek községi vegyes iskolájánál egy rendes fiu tanítói állomás betöltésére ezennel pályázat nyitattik.

A megválasztandónak javadalma 300 frt. o. é.-ben, szállás, egynegyed hold kertület-mény és 2 öl tűzi fa.

A folyamodni kívánók kéretnek oklevelekkel felszerelt folyamodványukat alólírt iskolaszéki elnökhöz f. évi szeptember hó 27-ig beküldeni.

Bakesi Gergely,
isksz. elnök.

4 4